

**Kulturkompaniet Kronor & Nycklars
traditionella Luciaspel i Gwardejsk
vintern 2007**

Rapport

**Med tacknämligt stöd från
Svenska Institutet**

Här följer en redovisning i dagboksform. Texten är hämtad från Kulturkompaniet Kronor & Nycklars webblogg och går att hitta i sin helhet på föreningens hemsida www.crownsandkeys.com

Måndagen den 10 december 2007

Inga problem när man flyger till familj och kontor i Gwardejsk. Det går som på ett smort snöre och på Kaliningrads Internationella lilla flygplats väntade trogne taxichauffören för vidare transport genom ett helt mörklagt landskap och på slingrande vägar till ryska hemstaden.

Välkomstkallas för nu är det äntligen hemma...

Onsdagen den 12 december 2007

Så kom då den svenska journalistdelegationen till Kaliningrad och Gwardejsk. Under tecknad var åter uppe vid flygstationen och mötte dem. Och intervjun började med en gång. Korrespondent med fotograf. Redan i taxi hem haglade frågorna – vilka de sen skulle göra mest hela det tre dagar långa besöket.

Till kvällen rysk soppa och traditionellt välkomnande. Det var trevligt med Halmstad-bor i kontorets kantin där kvällen aldrig ville ta slut...

Torsdagen den 13 december 2007

Tidig morgon gällde. Stor dag! Frukost med den svenska journalistdelegationen och sen ut på rundtur i Gwardejsk. En helt ny värld för de svenske. Under tecknad tog dem runt till borgen/fängelset – kulturhuset – villabebyggelsen med det som Under tecknad oftast brukar kalla "Pilefeltsgatan" – Skola nummer två – Tellmannagatan ner till Segertorget – Minneslundan... Vid torget träffar vi på Tatyana och den nye medlemmen. Han ska få sin trippelvaksination så vi hänger på in till Gwardejsks barnavårdscentral. Efter injektionen är den lille inte sig riktigt lik – blir hängig och får feber.

Efter något värmande tar svenskdelegationen taxi till Kaliningrad. Tyvärr blir vi stående i oändliga köer och hinner inte med så mycket mer än Segertorget och marknaden. Efter pizza åker vi hem igen.

Klockan fyra är det samling på Ungdomscentret. Repetitioner av Luciaspektaklet. Alla är inte där... som vanligt, men vi som är där sjunger igenom sångerna. "Staffan Va En Stalledräng", "Luciasången", "Hej, Tomtegubbar" och alla de ryska sångerna med favo-

riten "Eta Nasha Julka". Så småningom är vi fullt manskap – eller rättare; fullt kvinnskap, för det är bara Under tecknad och tjejer i gruppen. Vi går igenom hela programmet steg för steg. Under tecknad är med för första gången men allt flyter på fint. Det är Tatyana B.-Kovalyova som stått för regin.

Halv åtta bär det iväg i inhyrd buss till internatskolan Krastnaja Yar. Det blir en åkning genom totalt mörker och när vi kommer fram lyser det bara genom några enstaka fönster. Mörkt och kallt.

Inne är det emellertid livat och varmt. Vi klär om i hast och gör oss redo. Tatyana B. och Undertecknad sjunger igenom "Stilla Natt" i tysthet för att vara på den säkra sidan rent textmässigt.

I samlingssalen sitter internateleverna uppradade. De sjunger med i de ryska sångerna. Någon har tårar i ögonen. Det blir ett fint framförande – stämningsfullt och skönsjung-
et. Kören imponerar och hela showen sitter som gjuten. Efteråt delar vi ut de kläder som "World hold on-tjeerna" samlat in under våren. Vi får motta stor och innerlig tacksamhet – det gläder oss alla. Efteråt, i bussen, får Irina – vår Lucia detta år – skriva autografer till åhörarna som inte tycks vilja lämna oss.

Så resan hem genom mörka Kaliningradnatten. Det blev en fin kväll – skönt att kunna visa den svenska journalistdelegationen hur vår verksamhet ser ut!

Söndagen den 16 december 2007

Samling klockan tolv – men det är som vanligt... vi kommer inte iväg för en närmare ett. Först styr Luciaföljet i den inhyrda bussen mot Palessk. Det är sjukhuset där som ska besökas. På vägen dit känner alla den där speciella känslan som alltid infinns när vi ger oss iväg för våra Luciaspelningar. Det pirrar i magen – alla är på ett rysligt uppspelt, gott humör.

I Palessk hittar vi inte först. Vi irrar runt i staden men till sist finner vi sjukstugan. Väl där är det lika svårt för oss att hitta rätt ingång. Tillsist finner vi oss dock uppställda med tända ljus och allt i korridoren utanför matsalen. Att sjunga i en sjukhuskorridor innebär god akustik. Det blommar runt ensemblen som kanske ändå inte hittar rätt i den speciella akustiken. Det är dock slående hur enkelt det är för gruppen och bara gå in och inta publiken – få kontakt och leverera. Det blir bra efter en trevande inledning.

Så vidare till barnhemmet i Istračka. Det blir lite irrfärd eftersom Palessk och Istračka ligger i helt motsatta riktningar i förhållande till Gwardesjk. I bussen äts det medtagen matsäck och alla skämtar om allt möjligt.

Istračka – barnhem för föräldralösa barn. Hemmet är uppbyggt och utrustat för tyska pengar. Det är välordnat och hemtrevligt. Vi gör oss snabbt klara och barnen sitter redan uppradade som förr om åren. Numera känner man igen flera ansikten bland den unga publiken. I Istračka gör vi vårt bästa framförande. Här spelar Rimma Arkadina – vår körledare – på riktigt piano och det blir något annat än syntlju-
den som annars beledsagar oss.

Efter vårt framförande vill barnen visa något de tränat in. Personalen påstår att vi tjänat som inspirationskälla och att de nu vill visa vad de kan. Det blir dans av två tjejer till hårdrocksmusik från bandspelare. Två killar rappar och breakdansar till ännu hårdare högtalare. De får stående ovationer och bravoskrik från Luciaensemblen. Fantastiskt detta om vi verkligen har kunnat ge dem denna inspiration. En mycket glädjande bonus på vårt arbete.

När vi lämnar för vidare transport till Snamensk står hela hemmet i ytterdörrsöppningen och den lilla verandan och vinkar av oss. Undertecknad känner sig djupt rörd... Det var sista besöket, det fjärde. I tur och ordning har Nadja, Alyona, Larisa och nu Irina stått här som Lucior.

Till Snamensk kommer vi väldigt sent. Allt har tagit mycket längre tid än vi beräknat. Långa färdvägar, irrande, extra evenemang och så kom vi ju inte iväg i tid. Vår entré tar dem på sängen, bokstavligt talat. – ”Vi trodde inte ni skulle komma...” Nej, förlåt oss – men vi har inte kunnat reda detta till det bästa – men nu är vi här.

Det stökas emellertid omedelbart i ordning i en iskall gymnastiksal. Snamensks hjälpskola för stökiga ungdomar som inte har kunnat hantera sin situation i den vanliga skolan. Men straffet ska väl ändå inte vara iskall gymnastiskaula? Vi gör oss åter i ordning och beslutar oss medan publiken strömmar till att inte spela på scenen utan på golvet framför.

Det känns att detta är hemmet för tuffingarna – det är en aning stökigt till att börja med bland åskådarna men efter halva föreställningen verkar alla – eller i alla fall de flesta – blivit tagna av vad de ser och hör. Det blir lugnt och fridfullt och andaktligt. Efter får vi starka applåder och tacksamhet från lärarna, som nog inte riktigt fattade vad de fått vara med om och upplevt. Det var första gången Lucia kom på besök.

Så ut i iskalla natten – extra kall efter gymnastiksalskylan och vår buss är inte där. På omvägar får vi tag i chauffören som ber om ursäkt – hade kört och handlat...

Så, då har vi en föreställning kvar, den på julaftonskalaset. I bussen hem märks ett visst vemod. Vi har verkligen gjort gott ifrån oss idag. Gott i alla bemärkelser. Denna vår traditionella Luciasöndag. Vi har aldrig kunnat spela på den riktiga Luciadagen – den 13 – mer än i år då vi specialarrangerade för den svenska journalistdelegationen. Därför har det blivit söndagen efter den trettonde.

Hur sätter man ord på vemod – inga uttalanden idag, inga tårar, bara innerliga kramar när vi skildes på Segertorget i Gwardejsk. Tårarna kommer med största sannolikhet nästa söndag...

Torsdagen den 20 december 2007

Det enda jag behöver skriva är köttbullar, köttbullar och äter köttbullar. Nu väntar några dagar fram till söndag med matlagning. På söndag vankas det traditionell julfest för våra ungdomar och deras anförvanter. Många av våra vänner från hela Oblasten väntas också till Gwardejsk. Blir det under femtio människor skulle det förmodligen kännas som näsligt. Det innebär väldigt ansträngningar i kanten framöver.

Fredagen den 21 december 2007

Vi skriver samma som igår. Fast nu har intresset övergått från köttbullar till brunkål. Brunkål särskilt tar sin tid om man nu ger sig på ett större kålhuvud...

Lördagen den 22 december 2007

Vi är fortfarande fullt sysselsatta i kantine. Var det kålhuvud i går och köttbullar i förgår så är det smörgåstårter idag. Det kommer att bli en hejdundrande fest med mycket mat om inget annat. Hinner dock inte gå närmare in på dagens köksgöromål.

Söndagen den 23 december 2007

Julfestardag... Vår traditionella, årligen återkommande julskiva med inbjudna från alla håll och kanter. Företrädesvis är festen ämnad för våra ungdomar – som tack för det gångna årets arbete och vedermödor. I år kom festen också att markera slutet på föreningens engagemang i Kalingrad Oblast.

Dagen började dock vid spisen. Brunkål, Janssons frestelse, gratinera smörgåstårten, koka 40 ägg (de ska skalas också och klyvas), potatis, lägga upp sillatallriken och mycket mer i den riktningen. Undertecknad började redan vid pass tio för att sen i flygande fläng köra igenom det förutbestämda programmet. Ett tag var det så stressigt att allt jobb stod stilla. Vid två kom våra hjälpredor. Då blev det dessutom trångt i kantine. Andra som dök upp var mer ivägen men måste tas omhand då de kom långväga från. Hysteriskt. Så iväg med allt till Ungdomscentret för att duka upp och pryda borden. När det såg som hopplösast ut var dock alla behjälpliga och vi blev klara i tid. Undertecknad snubblade in sist med glöggen – den var nära att gå i backen i den knackliga trappan upp till stora salen där festligheterna skulle avhållas.

Glögg till alla – och som alla gillar överhövan... Lucia... eller Ira som har fått årets förtroende var hos hårfrisörskan. Vi var tvungna att vara så goda och vänta på hennes entré. Under tiden gick glöggsleven varm. När Ira dök upp blev det bråda tag med att komma i munderingen och förbereda för årets Luciapara

Dessa fantastiska ungdomar! De gör Luciashowen utan ett enda misstag. Det gick som på räls och det sjöngs ut så att det ekade i väggarna och köttbullarna skakade på faten. Mycket imponerande! Tatyana B.-K. satt med den lille, nye medlemmen i knäet och det föll inte Undertecknad in att hålla tillbaka tårarna. Vid "Staffan var en stalledräng", där Undertecknad sjunger solo var det krafttag mot alla emotionella utbrott. Det stod och vägde en stund... men klarade sig. Att sjunga och gråta samtidigt är helt omöjligt. När showen var slut och alla skred ut kom tårarna. Förenade i en enda stor gråtklunga tog det ett tag innan vi samlat ihop oss för att gå in och njuta bordets godsaker.

För sen var det dags för maten som i sanning tagit tre, fyra dagar att preparera. Och allt skulle komma att gå åt – ja, utom brunkålen som – precis som traditionen bjuder – inte ens var halväten. Ryssar har svårt för denna syrade bruna röra som ytterst få smakar av. När Undertecknad hör sig för om kålen var god... får han naturligtvis komplimanger, men kan inte låta bli att småle då den tillfrågade förmodligen inte smakat av. Men i övrigt åts det friskt. Smörgåstårten försvann i ett nafs. Undertecknad hann inte smaka mer än några överblivna räkstjärtar och en körsbärstomat.

Julklappsutdelningen går till på följande sätt. För att förvärva sin klapp krävs att man gör ett litet framträdande. Det är mest de yngre som stiger fram och rabblande reciterar någon dikt eller sjunger med svag stämman någon sång. Men i år begåvades vi med delar ur Gvardejskkören som sjöng traditionella ryska sånger så att Undertecknad fick en klump i halsen. Isprinsessan och kulturhustomten dök också upp och förgyllde tillställningen.

Mot slutet radade alla våra unga medarbetare upp sig och var och en höll ett tacktal till Undertecknad och Tatyana B.-K. för vårt arbete under de gångna sex åren. Då blev det mer tårar, kramar och kindpussar. Det ville liksom aldrig riktigt ta slut. Det var rörande för var och en av oss – mycket rörande. Ett vackert slut på en fantastisk saga! För när dörren stängdes till stora salen, andra våningen i det fallfärdiga Ungdomscentret var det för sista gången.

Det blev ett värdigt slut på vårt engagemang i Gvardejsk – precis som det var tänkt. Med årets julfest sattes en bejublad punkt på verksamheten. Nu återstår endast att packa ner kontor och boställe. Det arbetet börjar först efter nyår. Fram till dess ska lite ledighet njutas.

När alla byttor och fat var hemburna och diskade satte sig Undertecknad för att skölja ner denna kväll med en mugg vodka. Sex år är förbi – kanske de sex bästa åren i en karriär som nu kommer att ta helt nya riktningar. Summeringen av det gångna året faller också över till det positiva. Egentligen är det bara de två negativa svaren från TACIS i Moskva som kan räknas in på minussidan. Men... vid viss eftertanke... var det kanske

så att ödet spelade oss detta spratt för att få oss att förstå att det var tid att lämna, tid att dra det slutliga strecket och komma igång med något nytt. I övrigt har föreningen och dess medlemmar gjort gott ifrån sig under 2007. Framförallt gläds vi åt att "60 År Av Minnen" blev ett sådant fascinerande äventyr.

Och de här sex åren i Gwardejsk har också varit fantastiskt spännande! Vi har deltagit på vårt vis under en brytningstid för Ryssland. Våra ungdomar – som inte längre är några ungdomar, utan unga vuxna – står nu klara att reda sig på egna ben. Sasha K. och Katja M. har alldeles i dagarna vunnit en TV-tävling och kommer att bli programledare på Kaliningradkanalen Kaskad. Det är en fantastisk start på egna karriärer. Rinat S. sitter i den regionala ungdomsduman som kulturminister och räknas som en riktig påläggskalv inom den politiska sfären. De övriga klarar mycket inom allt från kultur, fritid och politik. Alla har dessutom mognat och blivit högst kapabla människor. Och staden... Gwardejsk kommer att stå och förfalla med eller utan oss. Stadens ledning har aldrig riktigt begripit vår kapacitet och därigenom aldrig engagerat oss i någonting. Eller är det kanske ett tecken på den ryska avundsjukan – att inte vilja ta hjälp av en svensk, en utlänning? Nu står allas öden i egna händer. Så även för Kulturkompaniet. Framöver blir det Interreg istället för TACIS och med största sannolikhet Danmark och Norge i stället för Ryssland och Polen. Undertecknad är dock enormt tacksam för dessa upplevelserika år. År som också, naturligtvis utvecklat och förfinat de verktyg som vi haft till förfogande.

I all ödmjukhet; TUSEN TACK!!!

Härmed avslutas årets loggbok. De som orkar kan ta del av föreningens öden och äventyr under året som gått. Det finns hela 45 loggböcker att utröna saken genom. Gör man det så förstår man att det har varit mycket arbete och mestadels framgångsrikt sådant. Nästa år – när loggboksförfattandet åter tar fart – börjar föreningen om i Sverige. Det kommer naturligtvis att bli en aning förvirrat och darrigt till en början. Men det är Undertecknads förhoppning att vi får ny vind under föreningens vingar som kan ta oss mot högre höjde och nya förtroenden.

Till dess;

Gott Nytt År!!!

Bilderna är från 2005 års Luciaspel och är tagna av Alexander Korzhonok

Tack!!!

På detta vis vill föreningen tacka Svenska Institutet som så välvilligt ställde medel till förfogande för att genomföra årets Luciaspel. Utan de anslagna medlen hade inte detta varit möjligt att genomföra!

Tusen tack!.

